

## Egidijus Karaveckas

**Programinis laikotarpis: 2014-2020**

**Priemonė: Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą**

**Projekto vykdytojas:**

Egidijus Karaveckas

**Įgyvendinimo laikotarpis:**

2016-03-24 - 2017-04-18

**Finansavimas:**

Bendra projekto vertė: 16 420,16 Eur

EŽŪFKP indėlis: 12 315,12 Eur

Valstybinės indėlis: 4 105,04 Eur

Privačios / nuosavos lėšos: -

**Kontaktai:**

keglita@gmail.com

### Projekto santrauka:

Šiuo projektu įveistas 5,38 ha miškas (pasodinta 11800 vnt. beržo ir 3700 eglės sodinukų). Medžiai valo orą, vandenį, dirvožemį ir reguliuoja klimatą. Jie sugeria įvairius oro teršalus dalelių pavidalu ir anglies oksidus, kuriuos į orą išmeta transporto priemonės ir pramonės įmonės.

Projektu buvo siekiama žemės ūkio veiklai netinkančius žemės plotus apsodinti mišku. Taip didinti miškų ūkio plėtrą, švelninti klimato kaitos procesus. Prisidėti prie anglies dvideginio absorbcavimo ir jo emisijos žemės ūkyje ir miškininkystėje mažinimo ir aplinkos išsaugojimo.

Projektas atitinka aplinkosauginius kriterijus: projektas prisideda prie biologinės įvairovės išsaugojimo, klimato kaitos švelninimo

ir prisitaikymo prie jo dirvožemio ir vandens išsaugojimo.

### Projekto kontekstas:

2015 m. buvo įsigitas sklypas, kuris kurį laiką nebuvo naudojamas žemės ūkyje ir buvo apleistas. Buvusi dirbama žemė stipriai suvelenėjusi, apauginėjo krūminę augaliją (karklais lazdynais), menkaverčiais baltalksnio, drebulės savaiminės kilmės medeliais. Sklypas jau buvo padengtas apie 40 proc. krūmais ir svaiminiais medeliais. Dėl didelės žvėrių populiacijos savaiminės drebulės beveik visos buvo pažeistos (nukastos viršūnės, nulaipyti kamieniai). Formavosi menkavertis, žvėrių ir ligų pažeistas jaunuolynas. Miško įveisimo projektu buvo siekiama įveisti vietos sąlygas ir dirvožemį atitinkantį mišką, neleisti suvešėti krūminiai augalijai ar apželti nepageidaujamomis medžių rūšimis. Tinkamai ir su perspektyvą žiūrint į ateitį išnaudoti turimą sklypą, įveisiant mišką pasinaudojant ES parama.

### Projekto tikslai:

- Paremti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos miškininkystės sektoriuje.
- Prisidėti prie klimato kaitos švelninimo.
- Skatinti tvarią miškų ūkio plėtrą.
- Prisidėti prie Nacionalinės energetikos ir klimato srities veiksmų plano (Numatoma kasmet įveisti po 8000 ha naujų miškų naujų miškų).

### Projekto veikla:

Miško įveisimo įdėja pirmiausia kilo pasikonsultavus su Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos specialistais. Išanalizavus situaciją ir įvertinus šio sklypo panaudojimo galimybes, buvo priimtas sprendimas šiame plote įveisti mišką. Miško įveisimo įdėja



labiausiai tiko, nes dėl didelio žvėrių kiekio šiame miško masyve žemės ūkio veiklos vykdyti nebuvo galimybės. Sklypas buvo jau apleistas ir jo agrarinės būklės atstatymas reikalavo nemažai lėšų. Pirmiausia dėl miško įveisimo buvo kreiptasi į Nacionalinę žemės tarnybą ir parašytas prašymas leisti mišką įveisti. Gavus teigiamą atsakymą, buvo kreiptasi į Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybą dėl miško žediniavimo projekto parengimo ir paraiškos pateikimo Nacionaliniai mokėjimo agentūrai. Projekto parengimas, suderinimas su Valstybine miškų urėdija, paraiško pateikimas NMA vyko sklandžiai ir paraiška buvo patvirtinta, kas leido projektą įgyvendinti pakankamai per trumpą laiką.

Vadovaujantis miško žediniavimo ir žėlimo projektu buvos atliekami visi privalomieji darbai- t.y. krūmų ir savaiminių medelių išskirtimas ir pašalinimas iš įveisiamo ploto. Visi krūmai ir iškiršti medeliai buvo panaudoti biokūro gamybai. Toliau sekė miško žemės paruošimas želdinių sodinimui. Tolimesnis darbas vadovaujantis žediniavimo projektu buvo dirvos dirbimas. Įveisiamas plotas buvo suartas vagomis, paliekant tarpus po 2 m. Dirvos dirbimas buvo atliktas iš rudens, kad geriau susigulėtų vagos. Miško sodinimas atliktas pavasarį, kaip tik leido gamtinės sąlygos. Pirmiausia buvo sodinami eglės sodinukai. Eglės buvo sodinamos nedidelėmis iki 0,29 ha grupėmis, aukštesnėse ir sausesnėse sklypo vietose. Baigus sodinti eglę, likusis plotas buvo užsodintas beržo sodinukais. Miško sodmenis buvo sodinami į vagas viršų, taip siekiama buvo sumažinti žolinės augalijos konkurencijos ir daigų užmirkimo esant drėgniems orams (augavietė laikinai užmirkstanti). Miško sodinimo darbus atliko šeimos nariai ir giminaičiai. Pirmiausia įveisimo metais liepos-rugpjūčio mėn. buvo vykdoma želdinių priežiūra, kuri yra kartojama kiekvienais metais. Želdinių priežiūra apima žolės apmėdinimą apie sodmenis ir krūminės augalijos pašalinimą iš įveisiamo ploto. Miško prigijimas pirmiausia metais buvos geras ir želdinių papildymas nebuvo vykdomas. Atrisiais įveisimo metais rudenį atlikus vizualinę apžiūrą, rasta nedidelė dalis žuvusių medelių, kurie sekantį pavasarį buvo atsodinti. Kiekvieną rudenį spalio mėn. Eglės sodinukai yra apdorojami repelentais, taip siekiant mažesnės žvėrių žalos. Stengiamasi

nutepti ne tik viršūninį uglį, bet ir dalį šoninių šakelių (pastebėtos eglutės nukastomis šoninėmis šakelėmis). Trečiaisiais įveisimo metais miško želdinių prigijimas buvo geras ir papildymas nebuvo darytas, o tik vykdoma želdinių priežiūra kuri tesiama ir šiuo metu. Miško želdiniai šiuo metu yra geri, prigijimo procentas yra geras.

### Projekto rezultatai:

Šio projekto įgyvendinimo laikotarpiu pasodintas 5,38 ha miškas (pasodinta 11800 vnt. beržo ir 3700 vnt. eglės sodinukų). Miškas įveistas žemės ūkiui netinkamuose ir apleistuose žemės plotuose. Įgyvendinus projektą padidintas Panevėžio rajono miškingumas, pagerėjo gamtos aplinka.

Projekto pradžioje buvo susidurta su tam tikrais iššūkiais. Reikėjo parinkti tam tikras medžių rūšis kurios mažiau pažeidžiamos žvėrių (beržas) ar lengvesnė želdinių priežiūra (eglė). Miško įveisimo vieta yra pačiame miško masyve, kuriame gausu kanopinių žvėrių. Todėl didžiausią problemą kėlė želdinių priežiūra ir apsauga nuo gausaus žvėrių kiekio. Prognozuoti rezultatai buvo pasiekti ir projektas įgyvendintas sėkmingai. Miško įveisti želdiniai tiek pirmais tiek trečiaisiais metais įvertinti gerai. Šiuo metu, pasiektas rezultatas yra džiuginantis ir optimistiškai nuteikiantis. Formuojasi mišrus beržo medynas su eglės grupėmis.

Miško įveisimo projektas įgyvendintas šeiminine ranga. Daugiausia prie miško sodinimo prisidėjo sūnūs Tomas ir Linas. Šiuo metu tolimesne projekto eiga rūpinasi Tomas Karaveckas (vykdo miško priežiūros, medelių atsodinimo darbus). Projekto idėją ir įgyvendinimo pradžią iniciavo Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba. Jos darbuotojai pasirūpino profesionaliai parengtais dokumentais ir sklandžiu projekto administravimu.

Skiriant daug darbo ir laiko miško priežiūrai/ apsaugai išaugs brandus ir produktyvus medynas, kuris ateityje atneš finansinę grąžą.